RAHANDUS.

TARTU LINNA RAHANDUS 1922—1937.

Linna korralised tulud ja kulud on alates 1922. aastast kuni 1931. aastani pidevalt tõusnud. 1922. aastal on korraliste tulude kogusumma 729 874 krooni (kulud 716 322 krooni), aga 1930. aastal on nad juba tõusnud 1 712 726 kroonile (kulud 1 687 327 kr.). Seega on linna korraline eelarve 9 aasta jooksul umbes 2,5 korda suurenenud. Sama pidevat tõusu näitavad ka linna ettevõtete tulud ja kulud. 1922. aastal oli ettevõtete tulude ja kulude kogusumma 502 273 krooni, aga 1930. aastal 1 495 136 krooni, seega on ettevõtete eelarve suurenenud umbes 3 korda.

Kriisiaastail algab ka linna tuludes ja kuludes tagasiminek ja kestab 1931. aastast kuni 1935. aastani. 1935. aastal on korraliste tulude kogusumma 1 431 836 krooni (kulud 1 397 932 kr.), seega on eelarve vähenenud rohkem kui 17% 1930. aasta eelarvest. Ettevõtete osas on aga tulude ja kulude vähenemine väiksem, mis tingitud ettevõtete tegevuse laienemisest. Et tulude ja kulude tõusu ajal lõpevad linna aruanded ikka teatava ülejäägiga, siis kriisiajal — 1931 ja 1932 — on tulusid ja kulusid ainult otsotsaga kokku viia jõutud.

Kui jälgida linna eelarve kiire tõusu põhjusi, siis näeme, et Eesti iseseisvusest peale aasta-aastalt seadusandlikul teel on omavalitsuste peale pandud üha uusi ülesandeid ja kohustusi, mis esile on kutsunud nii tegevuse laienemise kui ka täiesti uute alade juurdeloomise. Nii on täiesti uuesti asutatud: 1925. aastal Kutsevaliku-nõuandla, 1926. aastal Perekonnaseisuamet, 1927. aastal Tervishoiu-politsei, 1936. aastal omavalitsuste maksude nõudjad. Riigikogu valimise, rahvahääletamise ja rahvaalgatamise seaduse muutmisega 1932. aastal (RT 63) pandi hääleõiguslike kodanike nimekirjade pidamise ja valimismaterjalide kodani-

Tartu V, lk. 168